

BRANDKÅRS-

tidskrift

Nr 4 1961

43 ÅRG.

UR INNEHÅLLET:

Se upp med värmeanordningarna för djuruppfödning!	73	Nytt från Byggnadsfronten	89
Brandtelegraf — Hjälptelefon	77	Brandförvarsmål i Regeringsrätten 1960	91
Samverkan mellan brandkårer	78	Kungörelse om Riksförbundets stu- diestipendier 1961	92
Brand i brunsvilla i Ronneby	79	Grunder för utdelning av Riksför- bundets stipendier	92
Resa i Canad III: Skogsbrandför- svaret i Ontario I	83		

Brandkårens hemliga vapen

Foto: O. Johansson

Universitetsbiblioteket
Lund

Jonsereds LINNESLANG

Jonsereds Linnenslang — garantimärkt med 2 blå ränder — en pålitlig bundsförvant i kampen mot elden.

• ytterst tät • har högt sprängtryck • mjukbehandlad och krympt • impregnerad mot röta • lätthanterlig och slitstark • billig per uttryckning

Dimensioner: 25, 32, 38, 51, 63 och 76 mm

Aukt. återförs.: Brissmans Brandredskap AB, Halmstad, AB Henrikssons Brandredskap, Stockholm - Göteborg - Malmö - Sundsvall - Jönköping, Odenius AB, Göteborg, AB Pumpindustri, Göteborg - Stockholm

Jonsereds
där tradition förenas med modern teknik

JONSEREDS FABRIKERS AKTIEBOLAG, JONSERED GRUNDAT 1833

Nr 4 1961

43 ÅRG.

UPPLAGA 14.300 EX.

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE: ANDERS EKBERG

ORGAN FÖR SVENSKA BRANDKÄRERNAS RIKSFÖRBUND

JAKOBSGATAN 14, STOCKHOLM C • TELEFON 21 36 06 • POSTGIROKONTO NR 4870

BRANDKÅRS- *tidskrift*

Se upp med värmeanordningarna för djuruppfödning!

Aktuellt inför årets brandsyn på landsbygden

Av agronom Torgny Centerwall

Det är väl knappast troligt att det längre finns någon brandsynförrättare på landsbygden, som inte haft anledning att granska olika typer av uppvärmningsanordningar avsedda för uppfödning av djur. De vanligast förekommande apparaterna är de enkla och billiga värmelampor, som under senare år fått en allt större spridning. Någon siffra på totala antalet värmelampor i bruk finns inte, men enbart ett av de typgodkända fabrikaten har under de senaste fem åren sålts i nära 40.000 exemplar.

Dessa värmelampor används både vid kyckling- och smågrisuppfödning. Vid uppfödning av kycklingar i liten eller halvstor skala tillämpas med fördel sk golvuppfödning. Kycklingarna placeras då oftast i en ringformad masonitskärm, över vilken värmelampan hängs upp fritt. Vid smågrisuppfödning hängs värmelampan vanligen upp fritt över en särskild box eller avbalkning för smågrisarna i anslutning till sugboxen. Ibland byggs i stället en speciell sk värmekammare åt smågrisarna, ovanpå vilken värmelampan monteras.

År 1954 utarbetades inom Semko — efter ett flertal större bränder genom överhettning i olika typer av värmeanordningar — i sam-

råd med bl a Kungl Kommerskollegium, Fera, Lantbrukets Brandskyddskommitté och Jordbrukstekniska institutet provningsbestämmelser för dessa värmelampor. Formellt provningstväng infördes inte men dels måste lamporna uppfylla kraven i de statliga säkerhetsföreskrifterna för elektriska starkströmsanläggningar och dels måste flera i lamporna ingående detaljer vara godkända av Semko. Försäkringsbolagen har också infört som villkor för brandförsäkringens giltighet att värmeapparater för djuruppfödning skall vara av godkänd typ.

Tack vare dessa åtgärder har en väsentlig förbättring av brandskyddet skett. Det är emellertid förvånande att det trots bestämmelserna fortfarande förekommer icke godkända uppvärmningsanordningar i ganska stor utsträckning. Man kan träffa på de mest riskabla anordningar med oljekaminer, elektriska strålkaminer, kokplattor, hemmagjorda kombinationer med koltrådslampor eller värmelampor osv i ett otal variationer. Att sådana uppenbart farliga uppvärmningsanordningar lätt kan orsaka brand och därför inte är tillåtna står väl klart för var och en. I Skåne har tex enbart hemmagjorda och provisoriska värmelampor i svinstallar på

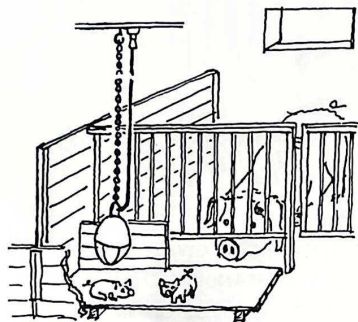

Bild 1. Frihängande armatur rätt placerad. Oåtkomlig för modersugga och smågrisar. Upphängning med kedja i väl fästad krok. Fast eluttag ovanför användningsplatsen, nedåtriktat. Sladden så kort att stickproppen rycks ur om värmelampen ramlar ned.

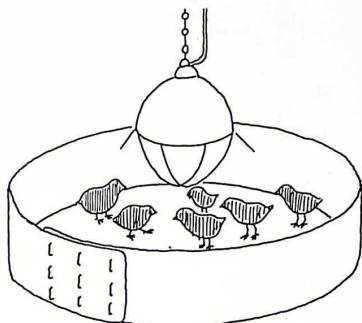

Bild 3. Frihängande armatur rätt placerad.

några år medfört att ett femtontal lantgårdar brunnit ned med miljonvärden förstörda. Dessa bränder hade med största sannolikhet kunnat undvikas om bestämmelserna följts.

Tyvärr har erfarenheten under de senaste åren visat att även en typgodkänd värmelampa kan orsaka brand. Det är speciellt en typ som till följd av sin konstruktion visat sig vara brandfarlig, om den skulle falla ned på underlaget. Och att värmelampor ofta hängs upp på ett otillfredsställande sätt, t ex i snören, i el-sladden eller på en spik, det vittnar flera bränder om — däribland några

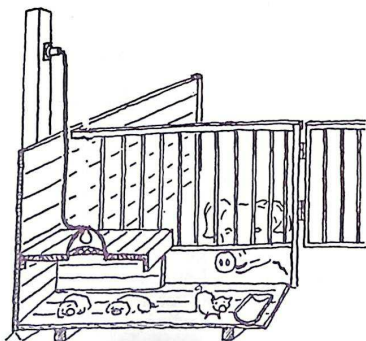

Bild 2. Värmekammare rätt placerad. Oåtkomlig för modersugga genom stabil avstängning. Montering enligt fabrikantens anvisningar.

verkliga storbränder, den största med skadebelopp på nära 800.000 kr. Samma typ anses tydligen av många lantbrukare också från användningssynpunkt felaktigt konstruerad. Utförda besiktningar visar nämligen att skyddsbyglarna på den aktuella typen i stor utsträckning kapas för att smågrisarna inte skall fastna i byglarna. Därigenom görs värmelamporna emellertid direkt brandfarliga!

En rekommendation

Man skulle vilja rikta följande uppmaning till brandsynförrättarna på lantgårdar:

Ta i år speciellt sikte på att granska alla värmeapparater som används för djuruppfödning.

Upplys samtidigt jordbrukarna om de brandrisker som är förknippade med dessa apparater.

Se i första hand till att alla otillåtna apparater omgående ersätts med godkända typer.

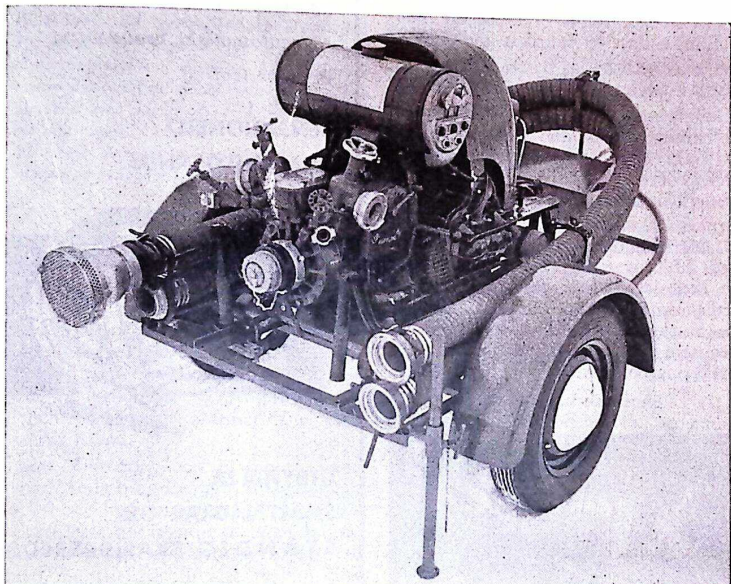
Granska också de typgodkända apparaterna. Är upphängningen tillfredsställande? Är armaturen komplett?

De viktigaste reglerna för användning av värmelamporna kan sammanfattas i följande punkter:

1. Endast komplett armatur får användas — inte t ex enbart själva värmekällan eller en värmekälla i en annan skärm än den typgodkända.
2. Värmelampen skall monteras oåtkomlig för djuren. Särskilt för suggan måste det finnas robusta avstängningsanordningar.

Fråga "HENRIKSSONS"

när utrustningen skall kompletteras

HEBRA 900 VW — en modern motorspruta med värdefulla egenskaper

Det lönar sig även för Eder att anskaffa **HEBRA 900 VW**

Välkommen med Eder förfrågan!

För alla materielfrågor rådgör med oss!

HENRIKSSONS BRANDREDSKAP

STOCKHOLM
Tel 20 78 22
-23 -24 -25

GÖTEBORG
Tel 11 70 74

MALMÖ
Tel 97 59 42

SUNDSVALL
Tel 129 89

JÖNKÖPING
Tel 241 10

Ensamförsäljare i Sverige för TEMPEX eldskyddskläder

Aukt. återförsäljare för Jonsereds Terylene- och linnebrandslangar

FIRMAN GRUNDAD 1828

UTNYTTJA VAR ERFARENHET!

3. Vid fri upphängning skall värmelampan hängas upp i en kraftig kedja eller wire, aldrig närmare underlaget än vad som anges för respektive fabrikat (vanligen 50 cm).
4. Vid montering på värmekammare skall fabrikantens av Semko godkända monteringsanvisningar följas. (För sådant montage finns endast ett fabrikat godkänt.)
5. Armaturen skall hållas fri från damm och får inte övertäckas.
6. Anslutningen skall ske till ett fast monterat eluttag, om möjligt placerat nedåtriktat rakt ovanför användningsplatsen. Sladden bör vara så kort att stickproppen rycks ur om värmelampan faller ner.

Reglerna har samlats på en principritning (nr 10.01.01) från Lantbrukets Brandskyddskommitté, LBK, varifrån även bilderna är hämtade. Intresserade kan rekvirera ritningen direkt från kommittén, adress Brunkebergstorg 15, Stockholm C. Uppgift om vilka apparater som är typgodkända lämnas av brandförsäkringsbolagen.

AWG

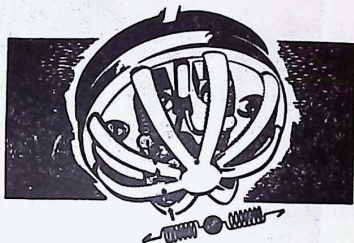
BRANDARMATUR ENLIGT S M S
KORROSIONSBESTÄNDIG LÄTMETALL
Leverans genom landets brandredskapsfirmor
Verksrepresentant:

EWERT WILHELMSSON
BRANDREDSKAP · Vagnhärad Tel. 0156/10029

Teknisk Triumf

*vår termokontakt
för automatiskt brandalarm
är oöverträffad*

**SENSATIONELLT
SNABBUTLÖSANDE**

**UTBYTBARA
SMÄLTFJÄDRAR GER
STÄNDIG BRANDBEREDSKAP**

AUTOMATISKT BRANDALARM A-B

18 års erfarenhet

FABRIK och HUVUDKONTOR

MALMKÖPING

Tel. växel 338

STOCKHOLM

S:t Eriksgratan 66, Tel. 32 79 75

GÖTEBORG

Fabriksgratan 4, Tel. 15 80 41

MALMÖ

Amiralsgratan 14, Tel. 365 06

Brandtelegraf – Hjälptelefon

Vid 1960 års brandteknikermöte i Stockholm lämnade brandsinspektör S. S a l o m o n s e n, Oslo, en utförlig redogörelse för intryck från en studieresa till Sverige, Finland, Danmark, Tyskland och England för studium av alarmeringsproblem, närmast brandtelegraf contra hjälptelefon. Resan hade företagits i samband med pågående utredning av alarmeringsfrågan i Oslo.

Vi återger här den avslutande sammanfattningen av redogörelsen.

Av min berättelse framgår, att det är vanskligt att draga en klar slutledning av det vi fick se, och av de synpunkter, som vi fick oss förelagda.

Medan Liverpool och Köpenhamn var varma förespråkare för den konventionella brandtelegrafen, var engelsmännen i övrigt nöjda med sitt utmärkta "999-hjälptelefonsystem", och ansåg att alarmeringen helt kunde baseras härpå.

Stockholm, Göteborg och Hamburg hade sina konventionella brandtelegrafanläggningar i drift, och hade inga omedelbara planer på att avveckla dessa anläggningar. Man lutade dock något mot den uppfattningen, att ett system med muntlig förbindelse mellan den alarmerande och hjälporganet successivt borde ersätta brandskåpen. Ingen av dem ansåg emellertid att det skulle vara riktigt att slopa både brandtelegraf och särskild hjälptelefon, för att endast vara hänvisad till rikstelefonen.

Enligt min mening måste förhållandena i vår egen stad helt avgöra, vilken linje vi bör välja.

I dag har Oslo en förhållandevis ny, driftsäker och väl utbyggd brandtelegrafanläggning. Man kan — som i Sverige — välja att bygga ut denna med en ytterligare del. Detta skulle kräva betydande utvidgningar och likväl endast ge ett sekunda telefonsystem.

Att kasta hela brandtelegrafanläggningen på skräphögen och ersätta den med ett nytt hjälptelefonsystem, skulle betyda och de nyligen gjorda, betydande investeringarna blir till ingen nytta, och nya betydande kostnader

för nyanskaffningar skulle tillkomma. Och likväl kan det vara möjligt att man har kastat bort det goda, och fått dyrare och sämre i utbyte.

Att helt slopa såväl brandtelegraf som särskild hjälptelefon — som skett i England — anser jag *icke* kan bli tal om. De brister, som vidlåter Oslo-telefonen då det gäller att använda den även som hjälptelefon, tillåter enligt min mening *icke* en så enkel lösning.

Dessa brister är i huvudsak följande:

1. De enskilda hjälpinstitutionerna, brandkåren, polisen och jourhavande läkaren har tilldelats sina egna, inbördes olika, 6-siffriga nummer. Numren är så sammansatta att de icke kan inläras eller minnas, och dessutom är det svårt för en nervös person att i en kritisk situation slå rätt nummer.
2. I kiosker är man beroende av att ha tillgång till växel pengar för att kunna alamera. Kioskerna är hårtill allt för ofta utsatta för skadegörelse varigenom apparaterna blir satta ur funktion.
3. Telefonnätets samtalskapacitet är för liten; det inträffar ofta förseningar och hinder på grund av överbelastning.

Det har inte fattats hänvändelser till statens telefonmyndigheter från brandkårer, brandförsvarsföreningar och försäkringshåll för att få stopp på dessa brister, men hittills med dåligt resultat.

Enligt min uppfattning bör lösningen för Oslos del bli:

Större kraft måste sättas in på att sätta Oslo-telefonen — och även telefonen i landet i övrigt — i sådant skick att den blir ett lämpligt instrument för allmänheten då det gäller att skaffa hjälp både vid brand och vid alla andra nödsituationer, som kan uppstå.

Låt brandtelegrafanläggningarna göra sin tjänst intill så har skett! Först då är tidpunkten inne att allvarligt överväga att kasta brandtelegrafen på skräphögen, eventuellt att ersätta den med en särskild hjälptelefonanläggning, eller klara sig utan båda!

Samverkan mellan brandkårer

Enligt brandlagsrevisionens förslag skall någon ändring av samarbetet mellan de olika brandkårerna i princip icke ske. Bl a har operationsanalysen delvis legat till grund för att revisionen icke föreslår någon egentlig ändring av lagtexten i detta avseende (brandlagen § 9). För att dock något främja denna samverkan har revisionen föreslagit att första stycket i 8 § skall få följande lydelse: "För genomförande av den samverkan, som erfordras för brandförsvarets ändamålsenliga ordnande, må kommuner träffa överenskommelser..."

Möjligheten för en kommun att träffa sådan överenskommelse bör kanske i vissa fall kunna utnyttjas. Sålunda har operationsanalysen visat att ca 200 bränder å 1954 släcktes av icke närmaste brandkår. Detta antal bör enligt min uppfattning kunna reduceras avsevärt, om mellan vissa kommuner kan träffas avtal, som i princip innebär att den hjälpande brandkåren svarar för första utryckningen till sådana delar av kommunen, som ligger närmare grannkommunens brandkår. Syftet är då att den hjälpande brandkåren skall — vilket med fördel kan ske med en reducerad styrka — svara för *snabbheten* och den egna brandkåren, som naturligtvis också alarmeras, svarar för den egentliga *slagkraften*.

Sådant samarbete har på många håll redan tillämpats och har i många fall befrämjats av att brandkårerna har samma alarmeringscentral, belägen vid exempelvis en yrkesbrandkår. Från alarmeringscentralen kallas endast de brandkårer, som genom avtal skall skickas till brandplatsen. Härigenom elimineras delvis risken för att onödigt många brandkårer kommer till platsen.

Att sådana avtal skulle medföra onödigt höga kostnader har jag mycket svårt för att tänka mig. Enligt operationsanalysen skulle sådant avtal komma till användning vid ca 200 bränder om året. Om man utgår ifrån att det vid 100 av dessa bränder enbart en brandkår behövde insättas för släckningen och således en av brandkårerna finge återvända med oförärrat värv skulle den totala "onödiga" kostnaden bli ungefär 15.000:—. Kostnaden för en utryckning för en brandkår, som inte behöver ingripa, beräknar jag till ungefär 150:— efter gällande taxa. Denna i praktiken betydelselösa kostnad, kan tjänas in mångfaldigt på de bränder, där bägge brandkårerna verkligen behövs för att avvärja än större skador.

Ett exempel på samverkan som ovan något skisserats har genomförts inom Förslovsholms kommun. Denna

kommun är relativt långsträckt och gränsar i norr intill Båstads köping. Mellan brandcheferna har träffats ett muntligt avtal om att Båstads köping skall alarmeras och utrycka till brand inom Förslovsholms kommuns norra delar. Brandkårerna har gemensam alarmeringscentral i Ängelholm och denna har order om att vid meddelande om brand inom Förslovsholms norra del alarmera bägge brandkårerna.

Under sommaren 1960 ordnades en övning i denna del av kommunen för att främja det samarbete mellan brandkårerna som avtalet avsåg. Någon tid efter inkom meddelande om att brand utbrutit på en gård just i dessa trakter och såväl Båstads som Förslovsholms brandkår alarmerades och skickades till den uppgivna adressen. Vid framkomsten visade det sig att det endast var halmbrännings som pågick. En lantbrukare brände halm på ett stort fält utan att i förväg ha gjort anmälan till brandchefen.

Naturligtvis började man omedelbart diskutera och ifrågasätta om det träffade avtalet verkligen var riktigt. Här hade det blivit en onödig utryckning för inte bara kommunens egen brandkår utan även grannkommunens. Någon ändring av avtalet hann emellertid aldrig komma till stånd innan nästa utryckning några månader efter skedde till samma trakt. Denna gång var det verkligen fråga om en brand inte långt från den plats, där brandkårerna ett halvt år tidigare haft en samsövning. Branden hade förorsakats av en oskyddad glödlampa på höskullen ovanför ladugården, som var sammanbyggd med en loge. Då Båstads brandkår anlände var taket ovan höskullen helt övertänt. Från tankvagnen insattes omedelbart en smalslangledning direkt mot branden genom logen. Samtidigt påbörjades slangutläggningen mot vattentaget. När Förslovsholms brandkår anlände ca 6 min senare insattes från deras bilmotorspruta ytterligare en smalslangledning via logbyggnaden genom motsatt dörröppning. Branden kunde endast fördröjas genom insatsen av Båstads

Brand i brunnsvilla i Ronneby

Den 13 maj 1960 blev det åter brand inom Brunnssområdet i Ronneby, då "villa nr 2" svårt eldhärjades (se nr 11/1960). Denna villa var en av de vackraste semestervillorna inom området och inrymde 15 rum. Byggnaden var av trä och uppförd i två våningar, jämte trapptorn i tre våningar. Villan uppfördes omkring 1885 och var då bostad för brunnsintendenten och gick under namnet överläkarsvillan.

Ronneby brandkår alarmerades kl. 00.07 per telefon av samnå person, som alarmerade brandkåren vid den stora brunnsshotellsbranden den 21 nov. 1959. Han var även nu på hemväg från sitt skiftarbete och när han passerade Påtorsvägen, som ligger på östra sidan av ån, såg han lågor slå upp från brunnsområdet. Han kunde dock ej vid telefonmeddelandet om branden uppgä, vad det var som brann utan endast meddela sina iakttagelser. Stort larm utlöstes omedelbart och även vid denna utryckning medföljde undertecknad tankbilen, vilken uttryckte som första bil från brandstationen. Vid framkomsten till Ö. Brunnsvägen kunde man se ett kraftigt ljussken från brunnsområdet. När tankbilen körde in på detsamma stod det klart,

brandkär. Då ytterligare en stråle nu insattes kunde släckningsbefälhavaren konstatera att branden kunde begränsas under förutsättning att vattenförsörjningen ordnades så snabbt att det inte bleve avbrott i vattengivningen.

Vattentaget var beläget ca 1.000 meter från brandplatsen. Slangutläggningen utfördes därför av Båstads slangutläggningsjeep 500 meter från brandplatsen. Förslovsholms brandkår angjorde den bogserbara motorsprutan vid vattentaget och körde därifrån med sin jeep ut 500 meter slang och slangledningen kunde sammankopplas när de båda jeeparne möttes på halva vägen. Resultatet blev härigenom också vad man önskade och torde med önskvärd tydlighet framgå av omstående bild. Genom detta effektiva samarbete och med hjälp av modern och väl ordnad materiel, som genom tidigare övning lätt kunde samordnas, lyckades brandkärerna göra en mycket god släckningsinsats på en lantgård, belägen relativt långt från kommunens egentliga samhälle. Detta goda resultat s a s likviderade mer än väl utgifterna för den tidigare halmbränningen.

Sven Holmberg.

att det var villa nr 2, som var kraftigt övertänd på södra utsidan, och lågorna slog högt mot skyn. Vidare hade det börjat brinna i det torra gräset och ett kraftigt gnistregn utbreddes sig mot bokslogen, som låg cirka 50 m från den brinnande byggnaden, då den svaga västliga vinden låg rakt emot skogen.

Elden angreps omedelbart med två slangar jämte en grov ledning från tankbilen, vilka sattes in utifrån på södra sidan. Sedan tankbilens pump anslutits till brandpost utlades ytterligare en grov ledning. Då gnistregnet såg hotande ut för skogsområdet begärdes via kortvågsradio hjälp från F 17 Kallinge för bevakning av skogsområdet. Från F 17 sändes en tankbil jämte 2 jeepar samt en buss med värnpliktiga.

Under tiden, som elden angreps utifrån på södra sidan, utlades dubbla ledningar från två motorsprutor, som placerats vid ån. Man försökte nu att ta sig in i villan från motsatta sidan (norra ingången), vilket ett tag såg lovande ut, då man lyckades släcka av på bottenvåningen, men elden hade redan fått ett kraftigt fäste i andra våningen, varför några möjligheter att tränga upp i trappan till andra våningen icke fanns, då denna var helt övertänd. Elden började nu även att tränga ut genom en del fönster på norra sidan och hade även fått fäste i tornbyggnadens tredje våning. Angreppen utifrån försvårades mycket, genom att alla balkonger och en del fönster voro igensatta med stora lämmar, vilka var spikade inifrån. Vidare hade

Villan efter branden. X = Där elden anlågts.

en del rum blindfönster, igensatta inifrån. Detta medförde, att släckningen blev tidsödande. Branden hade svårt att tränga igenom ytterväggarna tack vare riklig vattenbegjutning utifrån med cirka 12 strålar samtidigt. Ytterligare 3 strålar låg i reserv och insattes vid de tillfällena, då elden hotade att bryta igenom väggar och tak och då gnistregnet började tilltaga. Sedan en del luckor för fönstren brutits upp, kunde man mer och mer börja släckningen från fönsteröppningarna via balkongerna samt över stegar, som rests mot byggnaden.

Omkring kl 03.00 kunde man anse elden helt under kontroll och eftersläckningen kunde nu börja på allvar. Då även gnistregnet helt upphört kunde manskapet från F 17 sändas hem. Kl 05.30 kunde huvudstyrkan av stadens brandkår återvända och 4 man lämnades kvar för bevakning. Kl 12.00 drogs även denna bevakning in.

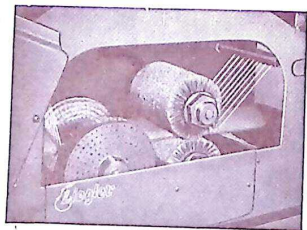
Tack vare gynnsamma omständigheter och att elden upptäcktes på ett tidigt stadium kunde branden begränsas till den nu totalskadade villan. Genom den snabba släckningen utifrån på

södra sidan, kunde polisen redan på natten konstatera var elden börjat och att den med all sannolikhet var anlagd. Man kan därför fråga sig om en mordbrännare är i farten för att ödelägga stadens förnämliga brunnssområde med dess många villor. Polisen har anhallit en ronnebybo för förhör om branden. Han var föremål för polisens uppmärksamhet även då Brunnshotellet brann och kunde då ej klart redogöra för vad han haft för sig under den aktuella tiden. Även vid denna brand kan han ej redogöra för vad han haft för sig strax före eldsutbrottet. Han nekar dock till att ha något med bränderna att göra.

Den personal och materiel, som denna gång insattes vid släckningen, uppgick till följande: 23 brandmän, 50 militärer, 7 brandfordon (varav 3 fordon från F 17 stod i reserv), 1.300 m grovslang, 200 m smalslang, 1 frontpump, 2 motorsprutor, 15 strålrör, 6 grenrör och 2 satser skarvstegar.

Värdet av det brunna uppskattas till cirka 175.000 kr.

Rune Tapper.

- E l e k t r o -
Slangvättningsmaskin

Nr 179 vilken bygger på över 30 års utvecklingsarbete är levererad bl a till:

Örebro brandkår
Göteborgs brandkår
Sundsvalls brandkår
Karlstads brandkår
Laxå brandkår
Strängnäs brandkår
Pajala brandkår
Sköns brandkår
Älvsbyns brandkår
Avesta brandkår
Bolkryka-Grödinge brandkår
Huskvarna brandkår
Landskrona brandkår
Hedesunda brandkår
Söderala brandkår

Ängelholms brandkår
Lunds brandkår
Eskilstuna brandkår
Jönköpings brandkår
Osby brandkår
Uddevalla brandkår
Arvidsjaurs brandkår
Ekshärads brandkår
Svartå brandkår
Svårdö brandkår
Häverö brandkår
Piteå brandkår
Saltjöbadens brandkår
Åsle brandkår
Säffle brandkår
Åls brandkår

Melleruds brandkår
Lidköpings brandkår
Växjö brandkår
Svenljunga brandkår
Marinens skyddstjänst-skola
Korsnäs AB, Gävle
SKF, Göteborg
AB Nynäs Petroleum,
Nynäshamn
SKF, Hofors Bruk,
Hofors
Eskilstuna stads Byggnadskontor
AB Bofors Nobelkrut

Levereras även för stationär placering med enbart bottenplatta och utan körställning.

Försäljning genom landets ledande brandredskapsfirmor. Informationer kunna även inhämtas från Zieglers verksamhetsrepresentant i Sverige

E W E R T W I L H E L M S S O N
BRANDREDSKAP - Vagnhärad Tel. 0156/10029

A W G B A V A R I A Z I E G L E R

då det gäller all slags brandmateriel

BRANDFÖRSVARSFORUM 61

i Göteborg 16/5—17/5

Kongressalen, Folkets Hus

öppet för kommunala förtroendemän (DK-, brandstyrelse- och byggnadsnämndsledamöter), storindustrin, oljebranschen, försäkringsrörelsen, brandredskapsfirmorna samt brandförsvarets målsmän.

KI 15.00

16/5

KOMMUNSAMMANSLAGNINGEN OCH BRANDFÖRSVARSPRÅGNA
Statsssekreteraren i Kungl Inrikesdepartementet C. Persson

SAMARBETSPRÅG INOM BRANDFÖRSVARET
Konsulent A. Rörström

Efter varje anförande: ORDET FRITT

KI 19.30

Vårsupé på Trädgårdsföreningen

17/5

OLJA OCH BRANDFÖRSVAR

KI 09.00

Samling och registrering

KOMMUNERNA OCH OLJEHANTERINGEN
Brandchef N. Grönvall

UPPBYGGNAD AV EN NY OLJELAGSTIFTNING
Kommerserådet A. Lindstedt

TEKNISKA SÄKERHETSÅTGÄRDER OCH OLJEHANTERING
Sprängämnesinspektör A. Billberg

BRANDSLÄCKNINGSFÖRSÖK — Kommentarer till en färgfilm
Driftsingenjör P. Ekwall

TEKNISKA HJÄLPMEDEL — Nya medel och metoder vid oljebrandsläckning
Ingenjör L. Eriksson, Skumbolaget

FRÅGOR

LUNCH

Vid kaffet:

BRANDBEFÅLET OCH OLJEBRANSCHEN — Synpunkter på samarbetsfrågor
Direktör R. af Klintberg, Svenska Petroleum Institutet

FRÅGOR

KI 15.00

Mötet beräknas avslutat

Beställ rum genast

genom Hotellcentralen. Ring gärna Göteborg (031), tel 29 30 00, eller skriv Box 14, Göteborg 1. Angiv om delat rum kan accepteras.

ELLER RING ERT HOTELL DIREKT

Deltagarekort

för "oljedagen" 17/5 kan lösas vid ingången från kl 8.30. Pris 25:— för lunch och referattryck. Med hänsyn till det begränsade deltagareantalet bör förhandsanmälan (ej bindande) göras till Sekretariatet, Postfach 2001, Malmö 2, före 1/5.

ALLDELES I ONÖDAN

uppstår en mängd eldsvådor. En rationell bevakning gör det ofta möjligt att undanröja orsakerna till många katastrofer.

Anlita ett vaktföretag med ansvar och resurser —
tala med

FÖRENADE VAKT

Norra Vallgatan 90-92
Malmö C
Tfn 040/727 10

STÄDERNAS VAKT

Jungfrugatan 58
Stockholm No
Tfn 010/23 33 30

VÄSTSVENSKA VAKT

Pusterviksgatan 13
Göteborg Sv
Tfn 031/17 41 90

Samarbetar med SECURITAS ALARM och SECURITAS ELEKTRONIK

Resa i Canada III

Skogsbrandförsvaret i Ontario I

Av kapten Åke Stålemo

Över hälften av landarealen i staten Ontario är beväxt med skog. Skogen täcker således mer än 520.000 kvadratkilometer, och ungefär 85 % av skogsmarken är statsägd. Skogen är vidare en av de viktigaste inkomstkällorna och samti- ligt en hela folkets rekreationsplats. Den är tillhåll för mängder av vilt, den förhindrar erosion och den utjämnar klimatet. För att skogen skall bestå och kunna fortsätta att göra sin tjänst, är det dock nödvändigt att ge den en god omvårdnad och ett gott skydd.

Före 1850 fanns i Ontario överhuvud inga regler för skyddet av skogen. 1878 (året då *Eldkvarn* brann!) tillkom emellertid en första "Act to Preserve The Forests from Destruction by Fire". Det första någorlunda ordnade skogsbrandväsendet såg dock inte dagens ljus förrän 1886, då viss bevakning anbefalldes och då vissa släckningsförberedelser vidtogs i samband med den begynnande timmerhuggningen, 1897 fann man det nödvändigt att företa en mera allmän utökning, och samma år anställdes också 191 bevakningsmän, "rangers", som hade till uppgift att avpatrullera ett visst distrikt, varna för brandfaran, lokalisera utbrutna bränder och om möjligt släcka dem. Bevakningsmännen förflyttade sig till fots, med kanot eller med handdrivna

järnvägsdressiner, och den medförda släckningsutrustningen utgjordes i regel av en skyffel, en yxa och en hink. En "patrullronda" tog 2 å 3 månader, varunder i regel några bränder upptäcktes och släcktes. Fler-talet bränder förblev dock oupptäckta av bevakningsmännen.

Under 1900-talets första decennium inträffade ett antal mycket stora och svåra skogsbränder, av vilka en krävde inte mindre än 224 dödsoffer. Dessa olyckor resulterade i tillkomsten av "The Forest Fires Prevention Act" av år 1917, och det är från och med detta år man kan börja tala om en egentlig skogsbrandförsvarsorganisation. Ett brandbevakningssystem upprättades, brandtorn och skogsstationer byggdes och skogsstationerna började successivt tillföras viss mekanisk utrustning. De första bärbara motorsprutorna hade just sett dagens ljus, och några T-fordar och båtar anskaffades.

Användandet av flygplan för skogsändamål studerades i början på 1920-talet, och 1924 organiserades en viss flygservice. Samma år inköptes bl a tjugo amfibieflygplan, som använts i första världskriget, och dessa sattes in som transportplan för personal och materiel vid skogsbränder.

Nuvarande organisation.

The Ontario Department of Lands and Forests är det statliga huvudorgan, som är ansvarigt för all skoglig aktivitet. Departementet är indelat i tio avdelningar, och en av dessa, The Forest Protection Branch, handhar alla skyddsfrågor. Skyddsavdelningen är vidare uppdelad i två sektioner, en för brandsläckning och en för insektsbekämpning.

För fältarbetet är staten Ontario indelad i 22 distrikt, vart och ett under befäl av en distriktschef. Tjugo av distrikten är egentliga "branddistrikt", två, i den sydliga mera jord-

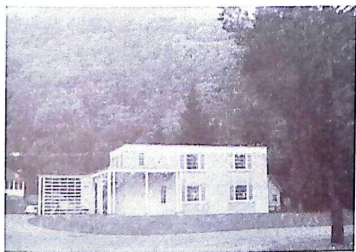

Bild 1. Skogsstation (Deputy Chief Ranger station).

År	Avbränd areal (hektar)
1958	14.884
1957	18.894
1956	91.615
1955	160.551
1954	22.151

Bild 2. Genom skogsbränder avbrända arealer åren 1954—1958.

bruksbetonade delen av Ontario, har en enklare brandorganisation utan någon strikt distriktsledning.

Orsaker	1958	1957	1956	1955	1954
Fasta befolkningen	123	125	49	148	42
Campare	325	370	196	390	221
Järnvägstrafik	149	176	122	189	82
Åsknedslag	219	275	302	928	252
Skogshuggning	17	39	22	53	13
Gruvarbete	1	7	6	11	3
Tobaksrökning	371	342	145	298	147
Vägbygge	63	73	34	13	11
Anlagda bränder	43	26	8	31	25
Malmletning	1	3	8	11	2
Diverse	229	194	123	148	74
Okända	17	32	2	32	9
Total	1.558	1.671	1.017	2.252	881

Bild 3. Brandsaker och antal skogsbränder åren 1954—1958.

Det direkta fältarbetet fullgörs med personal och materiel samlade på 52 Chief Ranger Divisions, var och en under befäl av en Chief Forest Ranger. Slutligen är, längst ut i arbetskedjan, varje Chief Ranger Division indelad i två eller tre sub-divisions, vardera under befäl av en Deputy Chief Forest Ranger.

År	Torn	Skogsfolk	Allmänhet	Flyg	Totalt
1958	581	87	769	121	1.558
1957	575	141	753	202	1.671
1956	262	57	509	189	1.017
1955	891	102	864	395	2.252
1954	353	46	356	126	881

Bild 4. Fördelning på "upptäckarobjekt" av först inrapporterade skogsbränder åren 1954—1958.

Det är alltså The Deputy Chief Forest Ranger, som tillsammans med sitt manskap, The Rangers, och med utnyttjande av den på hans Deputy Chief Rangers Station befintliga materielen är den yttersta länken i den fasta skogsbrandsläckningskedjan. De befintliga

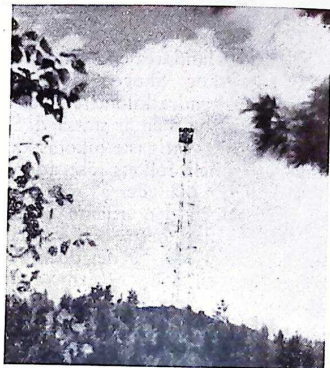

Bild 5. Skogsbrandtorn.

skogsbrandtornen (314 st, därav 308 av stål) bemannas också av denna personal. De kommunala brandkårerna har i regel inget som helst med skogsbrandsläckningen att göra. En allmän tjänstepliktslag, ungefär motsvarande den vi har här i Sverige, finns dock.

Förebyggande åtgärder.

Att så långt det är möjligt förhindra att skogsbränder uppstår, är en av The Forest

Bild 6. Utmed vägarna ses ofta "förelämningskyltar" uppsatta på platser, där en skogsbrand startat genom en bortkastad cigarett.

Protection Branch uppgifter, och dessutom en av huvuduppgifterna. Detta arbete fordrar ett ingående bearbetande av allmänheten, och man har här också sedan många år tagit television, radio och press i sin tjänst. Lands and Forests personal undervisar sålunda regelbundet i de allmänna skolorna, och en rad upplysningsfilmer, bildbandserier och affischer har framtagits. Så har exempelvis "Smokey", en "skogsbrandskyddsbjörn" genom denna upplysningskampanj på kort tid blivit en av alla kända symboler för försiktighet med eld i skog och mark.

Den författningsmässiga bakgrunden för skogsbrandskyddet återfinns i The Forest Fires Prevention Act. I denna stadgas bl a att sommarperioden (mellan den 1 april och den 31 oktober) är "brandsäsong". Detta innebär att man under denna tid inte utan särskilt tillstånd får göra upp eld i skog och mark, och att tillstånd då fordras för att överhuvud få komma in i vissa särskilt brandfarliga distrikt. Under exceptionella torkperioder "stängs" också vissa distrikt helt, och stränga straff utmåts för överträdelse.

Mer än 200 väderleksstationer finns upprättade i Ontario. Andamålet med dessa är att man på grundval av där erhållna mätresultat dag för dag skall kunna avgöra hur många brandtorn, som skall bemannas, hur många bevakningsturer med flygplan, som skall göras, och vilken personal- och materielberedskap, som i övrigt behöver hållas på skogsstationerna. Prognoserna, som framräknas tabellmässigt på grundvärdena, vindhastighet, vindriktning och vindstyrka, temperatur, relativ luftfuktighet och regnmängd,

ligger också till grund för utsändande av allmänna skogsbrandvarningar och för bedömande av om tillträdesförbud skall utfärdas för vissa områden etc.

Möjligheterna att snabbt och exakt upptäcka och lokalisera en utbruten brand är av avgörande betydelse för utgången av släckningsföretaget. För detta ändamål håller staten Ontario ett nät av mer än 300 moderna bevakningstorn av stål (standardhöjder 30 resp 24 meter) bemannade under brandsäsongen. Tornen är signalmässigt förbundna med en Chief Rangers station, i flertalet fall medelst radio, numera endast i undantagsfall med telefon. Jämsides med tornorganisationen håller departementet 45 flygplan (flertalet av typen "Otter" eller "Beaver"). Dessa opererar från 27 baser utspridda över hela Ontario. Utöver att genom överflygning tjänstgöra som ett komplement till brandtornen under brandsäsongen, så används flygplanen också för insektsbekämpning (detta problem tycks fö vara åtskilligt större i Canada än i Sverige), för transport av inspektions- och arbetspersonal samt för transport av proviant och förnödenheter av olika slag. Vid brandtillfällen flygs ofta både personal och materiel till den aktuella brandplatsen, liksom viss ledning av släckningen, rekognoscering av brandområdet etc utförs från flygplanen. Alla de använda flygplanen är sjöflygplan. Någon fallskärmsblossning från flygplanen utförs inte av släckningspersonalen. Personalen lan-

Bild 7. Flygtransporterad skogsbrandmateriel.

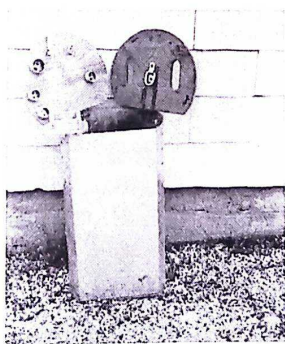

Bild 8. Behållare i vilken motorsprutor placeras för fällning medelst fällskärm.

das istället alltid på någon sjö i närheten av brandplatsen. All slags släckningsmateriel (alltså även motorsprutor och annan tyngre utrustning) kastas emellertid ofta ner från flygplanen med hjälp av fallskärmar. Materielen är då i regel innesluten i för ändamålet konstruerade behållare.

För en skogsbrandorganisation av sådan utsträckning, som det här är fråga om, erfordras ett synnerligen väl utvecklat kommunikationssystem. Varje distrikt och varje skogsstation är därför också inlemmad i ett radio-nät, som utgör ett av de största i sitt slag i världen. Man använder sig här av två system. Det ena är ett kortvågssystem för de längre förbindelserna mellan å ena sidan distrikten (skogsstationerna) och å andra sidan Lands och Forests huvudkontor i Toronto. Det andra är ett ultrakortvågssystem inom varje distrikt för förbindelser mellan skogsstationer, brandtorn, flygplan, fordon, båtar och bärbara apparater ute på fältet. Även om båda dessa system huvudsakligen är avsedda för brandtjänsten, så används de dock även för praktiskt taget all annan kommunikation mellan Lands and Forests olika enheter. Tillsammans finns det mer än 1.100 radioenheter i bruk för dessa ändamål.

För att nå en uppräckt brand inom rimlig tid fordras tillgång till en god transportutrustning. Någon gång kan man komma i någorlunda närhet av branden med bilar, men mestadels fordras en kombination av olika transportmedel, bilar, flygplan, båtar eller kanoter. Långa fotvandringar hör också till vardagligheterna.

För att klara transportbehovet håller departementet en "flotta" av inte mindre än 900

fordon, 45 flygplan, mer än 1.000 båtar och kanoter, 800 utombordsmotorer, åtskilliga motordrivna dressiner och 5 helikoptrar. Avtal finns vidare med diverse företag och privatpersoner om att därutöver få disponera transportmateriel och schaktraskiner, maskinlogar m m.

Mestparten av materielen förvaras på de lokala skogsstationerna, men en viss del finns dock samlad i regionala förråd, där den ligger klar att distribueras till större brandområden.

För brandsläckningsändamål finns vidare (likaledes genom departementets försorg) tillgängliga ca 9.000 handpumpar, 1.300 bärbara motorsprutor och 1.200.000 meter brandslang plus ett stort antal traktorer, schaktmaskiner samt tusentals handverktyg av skilda slag. Departementet håller också i beredskap 2.500 tält och 30.000 filter samt fullständig matlagnings- och annan campingutrustning för åtskilliga tusentals brandmän.

(Forts)

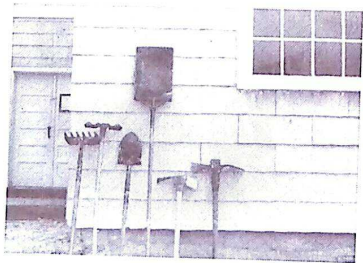

Bild 9. De vanligaste handverktygen.

SUPERTYFON[®]

för brandalarm

Stor hörbarhet.
Ringa luftförbrukning.
Oberoende av elektrisk ström.
Drivas från fristående behållare eller befintlig tryckluftledning.

Begär prospekt
nr 480

KOCKUMS

MEKANISKA VERKSTADS AB • MALMÖ

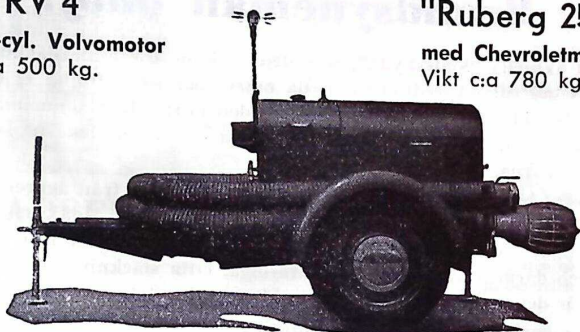
GRUNDAT 1840

1200 liter "RV 4"

med 4-cyl. Volvomotor
Vikt c:a 500 kg.

2500 liter "Ruberg 2500"

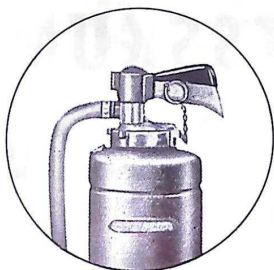
med Chevroletmotor
Vikt c:a 780 kg.

Nyhet: Vätskefylld termostatregerad motorkylare
Avgasejektor — Oljekylning

Wilh. Rubergs Fabriks AB, Långebro

Tel. Kristianstad 10174, 10178, 16278

Pulverdömsläckare 6 och 12 kg.
Vattensläckare 10 liter

"GREPPET DIREKT"

- ★ Bärhandtag
- ★ Punktering av kolsyrepatron
- ★ Utlösning
- ★ Avstängning

Centraliserat i MINIMAX handelsläckare
i ETT och SAMMA handgrepp.

MINIMAX

Större Pulveraggregat
CO₂- och Skumanläggningar

LUCEMA AB

Birger Sjöbergs väg 1
Stockholm K

Tel. 52 52 15, 51 12 18, 52 65 77
Telegramadress: Lucema

Även Generalrepresentant för:

Klöckner - Humboldt - Deutz AG Werk Magirus,
Ulm Donau.

Magirusstegar alla storlekar, Specialfordon m. m.

Dr. Richard Sthamer, Hamburg.
"Schaumgeist" Skumvätska.

Carl Stoeckicht & Co., Weinheim.
Brandslang.

Brandsynemän ohoj!

För det aktuella "Självskydd", som den enskilde för brandsläckning kan bli hänvisad till i krissituationer, då omedelbar undsättning ej kan påräknas, bör bl. a. de särskilt på landsbygden talrikt förekommande — av Tarifföreningen för sitt ändamål godkända — brandsläckarna, speciellt vattensläckarna, bringas i erinran.

Observeras bör, att de utgör en investering ej endast från ägarens utan i många fall också från ett ömsesidigt brandstodsbolags sida, och att, om försummade, de utan nämnvärd kostnad torde kunna sättas i brukbart skick och därmed åter bli det **sprutfärdiga**, lätta släckningsredskap, som möjliggör det **snabbaste ingripandet** vid eldsutbrottet.

Instruktioner, laddningar och ersättningsdelar till alla förekommande brandsläckare erhålles bl. a. hos **Järnhandlare** och **Brandkärer** eller från

ODENIUS A.B.

Box 350

Göteborg 1

Tel. 17 31 20

KVALITETSSKUM

till lägre kostnad

med

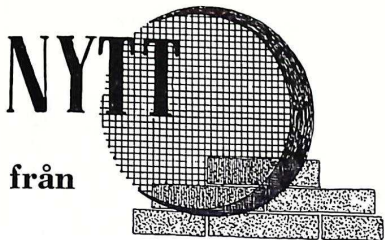
Schaumgeist

PROTEINSKUM

VÄTSKA

LUCEMA AB

BIRGER SJÖBERGS VÄG 1, STOCKHOLM K — TEL. 52 52 15, 51 12 18

från

BYGGNADSFRENTEN

Trävägg i bilverkstad

Hos byggnadsstyrelsen har anhållits om principuttalande beträffande möjligheten att använda träväggar i 1-plans bilverkstad. I samråd med Statens brandsinspektion har byggnadsstyrelsen meddelat följande:

"I 1959 års byggnadsstadga (SFS nr 612/1959) finns inga särskilda föreskrifter beträffande utförandet av enplansbyggnader. Ej heller i styrelsens anvisningar till stadgan (BABS 1960) har meddelats några regler angående användning av exempelvis träväggar i bilverkstäder. Vissa synpunkter på anordnandet av industrilokaler m m lämnas dock i kap 51 i BABS, där särskilt frågor om sektionering av byggnad och om anordnande av utrymningsvägar samt föreskrifter beträffande särskilda lokaler behandlats. Bl a bör sålunda beaktas att därest sprutmålning avses ske i verkstadslokal av här avsett slag bör föreskrifterna i nämnda kapitel beträffande lokaler för sprutmålning iakttagas.

I princip bör träbeklådnader i verkstadslokaler med mer eller mindre brandfarlig verksamhet undvikas. Trämateriel bör dock i viss utsträckning kunna användas, men möjligheterna får därvid bedömas efter typen av lokal och arten av det arbete som bedrivs i lokalen. Möjligheterna att använda trä blir även beroende av de risker ur utrymnings synpunkt som en hastig övertändning i lokalen medför. Med hänsyn här till bör icke sammanhängande träbeklådning i större ytor utföras vare sig i tak eller på väggar i sådana lokaler, där ett större antal personer vistas och ej heller i utrymningsvägar.

I vilken omfattning trä kan användas som utvändigt beklådning blir beroende av verkstadslokalens läge i förhållande till andra byggnader. Sålunda bör fabriker inom ett utpräglat industriområde med begränsade avstånd mellan byggnaderna utvändigt icke förses

med brännbara material. För sådana områden kan det i vissa fall visa sig motiverat att i planbestämmelserna införa vissa föreskrifter som reglerar brandskyddsförhållandena." (10.1.1961)

Elektrisk installation i ventilationskanaler

I enlighet med vad som sägs i 20 § mom n i Kungl Kommerskollegii kungörelse nr 9/1959 får ledningar varken förläggas i eller dragas genom ventilationskanaler eller liknande utrymmen. I anledning av en förfrågan hos Kungl Kommerskollegium beträffande viss elektrisk installation i fläktrum vari kanalerna icke är direkt anslutna till fläkten har kommerskollegium för tolkning av paragrafen hört brandsinspektionen. I samråd med byggnadsstyrelsen har brandsinspektionen anfört följande:

"I den händelse brand uppstår i ventilationskanal kan brandspridning ske till fläktrummet via kanalen. För att därvid hindra brandspridning till andra delar inom en byggnad är ventilationssystemet utfört i enlighet med BABS 32:5, fläktrumets golv, väggar och tak i åtminstone samma brandtekniska klass som de till fläktrummet anslutna kanalväggarna. Då sålunda här aktuellt fläktrum utgör del av ventilationskanalen bör bestämmelserna i KFS 9/1959 § 20 mom n även äga tillämpning för här avsett fläktrum.

Statens brandsinspektion har tillsammans med representanter för Sveriges skorstensfejarmästares riksförbund gjort vissa inspektioner och därvid kunnat konstatera att i fläktkammare av här aktuellt slag invändiga vägg- och taktytor beläggs med fett och dammpartiklar i relativt stor mängd. Dessa mycket brännbara avsättningar uppkommer till följd av att det till fläktrummet ansluts utsugningskanaler från kök, kokvrår, kokskåp, sopnedkast etc.

Med hänsyn till att i fläktrummet vissa för anläggningens funktion nödvändiga elektriska installationer (fläktmotorer, belysningsarmaturer etc.) måste utföras rekommenderas dels att i § 69 KFS 9/1959 kompletteringar härom införs och dels att därvid föreskrivs, att sådan nödvändig installation utförs i överensstämmelse med vad som gäller för elektrisk installation i brandfarligt rum (jfr 50 §).

Det kan i samband härmed meddelas att Kungl Kommerskollegium vid omtryck av kungörelsen den 12 december 1959 (KFS nr 9) kommer att ta hänsyn till brandsinspektionens synpunkter. Vidare meddelas att innan den nya kungörelsen träder i kraft erfordras tillstånd att utföra elektrisk installation inom dylika fläktrum i varje enskilt fall. (19.11.1960)

Jan Billvik

Befattningen som

Brandkapten

vid Eskilstuna stads brandkår ledigförklaras för tillträde den 1 juli 1961 eller snarast därefter.

Kompetensfordran: brandchefskurs kat I. Lön utgår enligt lönegrad A 16 och med fri beklädnad enligt särskild beklädnadsplan. Önskar sökanden tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring för löneklassuppflyttning skall detta meddelas i ansökan. Befattningshavaren är skyldig bebo tjänstebostad på brandstationen om 3 rum och kök och för vilken han har att erlägga en hyra med f n kronor 158: 31 per månad.

Befattningshavaren är skyldig att underkasta sig gällande tjänste-, avlönings- och pensionsbestämmelser samt de ändringar däri, som kunna komma att beslutas.

Till brandstyrelsen ställd ansökan, åtföljd av åldersbetyg, styrkt meritförteckning och de övriga handlingar sökanden önskar åberopa, samt på begäran läkarintyg, skall vara brandchefen tillhanda senast den 30 april 1961. Ytterligare upplysningar lämnas av brandchefen, telefon 373 60.

Eskilstuna den 28 mars 1961.

Brandstyrelsen.

Befattning som ordinarie

Brandchef

vid Avesta borgarbrandkår förklaras härmed till ansökan ledig. Tjänsten ledigförklaras under förutsättning av stadsfullmäktiges lagakraftvunna beslut och tillträde sker snarast efter tillsättningen.

Befattningen är placerad i lönegrad A 16. Bli-vande innehavare av tjänsten kan bli skyldig bebo anvisad tjänstebostad samt har att ställa sig till efterträttelse för befattningen gällande eller kommande tjänsteföreskrifter liksom pensions- och avlöningsreglementen, som gälla eller som komma att gälla ävensom den kommunala för-handlingsordningen.

Önskemål om tillgodoräknande av tid för löne-klassuppflyttning skall angivas i ansökan. Efter anfordran skall läkareintyg enligt fastställt for-mulär ingivas.

Ansökan jämte bestyrkt meritförteckning och övriga handlingar, som åberopas, skall vara brandstyrelsen tillhanda senast den 6/5 1961. Upplysningar ang tjänsten lämnas av brand-styrelsens ordförande tel 506 67 eller brandchefen tel 520 40.

Avesta den 15/4 1961.

Brandstyrelsen.

Befattningen som

Brandchef

i Finspångs köping kungöres härmed ledig att tillträdas den 1 augusti 1961 eller vid annan tid-punkt varom överenskommelse kan träffas.

Kompetensfordringar: Brandchefskurs kategori I. Tjänsten är placerad i lönegrad A 16, men för-handlingar pågår om förändring av löneförmå-nerna på grund av ändring av brandchefens tjänsteallgäande att även omfatta chefskapet för brandstyrelsen vid en av ortens stora industrier. Beklädnadsersättning utgår enligt gällande be-stämmelser. För befattningen gäller köpingens tjänste- och pensionsreglementen.

Sökande som för löneklassuppflyttning önskar tillgodoräkna sig tidigare tjänst skall i ansökan ange detta.

Befattningshavaren är skyldig att, om brand-styrelsen så föreskriver, bebo tjänstebostad och härför erlägga fastställd hyra.

Till Brandstyrelsen ställd ansökan skall senast den 30 april 1961 vara inkommen till Kommu-nalkontoret, Finspång. Brandstyrelsens ordföran-de lämnar närmare upplysningar om tjänsten. Telefon växel 0122/132 40.

Finspång i april 1961.

Brandstyrelsen.

Tjänsten som

vice Brandchef

vid Trollhättans stads brandkår kungöres härmed till ansökan ledig.

Kompetensvillkor: enligt 7 § brandstadgan.

Lön: lönegrad A 16. Beklädnadsersättning 528: —/år.

Befattningshavaren är skyldig bebo tjänste-bostad om 3 rum, kök samt badrum. För bosta-den exkl värme erlägges f n en hyra av 1.340 kr om året.

Sökande, som för löneklassuppflyttning önskar tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring skall an-mäla detta i ansökan.

Till brandstyrelsen ställd ansökan, åtföljd av styrkt meritförteckning och de övriga handlingar sökande önskar åberopa, insändes till brand-chefen i Trollhättan senast den 1 maj 1961.

Brandstyrelsen.

Brandförsvarsmål i Regeringsrätten 1960

1. (Dnr 31/1960 Kom-dep)

Ang föreläggande betr byggnad

Byggnadsnämnden i Karlstad beslöt den 12/4 1957 förelägga N. H. Lannerås såsom ägare till fastigheten tomten nr 6 i kv Kilen i staden att före den 1/7 1957 hava undanröjt 2 olovligen inredda vindsrum i en å tomten belägen bostadsbyggnad. Länsstyrelsen i Värmlands län, där klaganden häröver anförde besvär, utslag den 6/3 1958, fann icke skäl göra annan ändring i byggnadsnämndens beslut än att den tidpunkt, före vilken ifrågavarande föreläggande skulle vara fullgjort, bestämdes till den 1/7 1958. I de underdåniga besvaren yrkade klaganden att tiden för vindsummens undanröjande måtte framflyttas, så att desamma "minst få vara kvar till den 1/10 1958". Regeringsrätten fann skäligt på det sätt ändra länsstyrelsens utslag, att den dag, före vilken föreläggandet skulle vara fullgjort, bestämdes till den 1/7 1960.

2. (Dnr 35/1960 Kom-dep)

Ang byggnadsföretag

Enligt av Kungl Maj:t den 19/9 1952 fastställd stadsplan för stadsdelen Råtorp i Karlstad får, såvitt nu är i fråga, byggnad uppföras med högst 2 våningar. Sedan till byggnadsnämnden i staden anmälts att å vinden till befintligt 2-vånings bostadshus å fastigheten stadsågan 2261 inom nämnda stadsdel utan nämndens lov inretts en bostadslägenhet om 1 rum och kök samt vattenklosett, beslöt byggnadsnämnden den 14/2 1958 förelägga Lovisa Kristina Larssons dödsbo vid vite av 2.000 kr att före den 15/4 1958 hava undanröjt den olovligen tillskapade bostadslägenheten ävensom återställt vinden i sitt ursprungliga skick. Länsstyrelsen i Värmlands län, där dödsboet anförde besvär över byggnadsnämndens beslut under yrkande att länsstyrelsen måtte med upphävande av vitesföreläggandet tillåta lägenhetens bibehållande tillsvidare, utslag den 1/9 1958: Länsstyrelsen finner sig lagligen förhindrad meddela dispens för lägenhetens bibehållande i strid med gällande stadsplanebestämmelser. Med anledning härav och då dödsboet i övrigt ej förebragt skäl av beskaffenhet att böra föranleda ändring i överklagade beslutet, prövar länsstyrelsen skäligt lämna besvaren utan bifall, dock att den tidpunkt före vilken byggnadsnämndens föreläggande skall vara fullgjort bestämmes till den 1/11 1958. Regeringsrätten hemställde, att Kungl Maj:t ej måtte finna skäl göra ändring i överklagade utslaget; dock att den tid, före vars utgång dödsboet vid angivet vite skulle hava fullgjort föreläggandet, torde böra bestämmas till 2 mån från dagen för Kungl Maj:t beslut. — Vid målets fördragning inför Kungl Maj:t i statsrådet den 12/2 1960 beslöts i enlighet med Regeringsrättens hemställan.

3. (Dnr 73/1960 Kom-dep)

Ang byggnadsföretag

Av handlingarna i målet främ gick, att W. Weimar var ägare till tomten nr 4 i kv Arkadien i Jönköping, att väggarna i en med vederbörligt byggnadslov år 1930 uppförd skorsten till en å tomten befintligt byggnad hade en 1/2-stens tjocklek (11 cm) och att den till skorstenen anslutna värmepannans eldyta översteg 5

kvm. — Enligt sedan år 1945 gällande, av Byggnadsstyrelsen utfärdade anvisningar till byggnadsstadgan, skola väggarna kring röktror från värmepanna med eldyta av 5 kvm eller däröver hava en tjocklek av minst 23 cm (1-sten). — Sedan klaganden genom beslut vid brandsyn den 16/6 1956 förelagts att ersätta ett å ifrågavarande skorsten uppsatt plåtrör med nytt sådant rör, anhöll klaganden hos byggnadsnämnden i Jönköping om byggnadslov för förlängning av skorstenen genom påmurning av 1/2-stens tegel. Genom beslut den 19/9 1956 lämnade byggnadsnämnden, enär den föreslagna skorstenen icke komme att fylla gällande föreskrifter, ansökningen utan bifall och förelade klaganden — efter antecknande att denne redan påbörjat arbetet med skorstensens påbyggnad — vid vite av 1.000 kr att senast den 1/12 1956 hava ändrat skorstenen så att den uppfyllde gällande föreskrifter. Länsstyrelsen i Jönköpings län, där klaganden anförde besvär över byggnadsnämndens beslut, utslag den 7/6 1957: Såvitt upplysts har skorstensens ursprungliga del uppförts efter vederbörligt byggnadslov. Ifrågavarande anvisningar till byggnadsstadgan äro vid sådant förhållande ej tillämpliga. Emellertid har utredningen givit vid handen, att det ursprungliga murverket är av så bristfällig beskaffenhet att det icke till påbyggnadens tyngd och — oavsett denna — ej utan brandfara kan bibehållas i befintligt skick. Det anförda föranleder allenast den ändring i överklagade beslutet, att föreläggandet skall innefatta skyldighet för klaganden att nöjaktigt iståndsätta skorstenen, dock att den tid, före vilken föreläggandet skall hava fullgjorts, bestämmes till den 15/9 1957. Regeringsrätten (Regeringsråden Eklund, Hegrelius och Dillner: Regeringsrätten finner ej skäl att göra ändring i myndigheternas beslut i vad därigenom klagandens ansökan om byggnadslov lämnats utan bifall. Vidkommande målet i övrigt, så enär byggnadsnämndens föreläggande för klaganden att ändra skorstenen till överensstämmelse med gällande föreskrifter kan avse allenast den utan lov påmurade delen av skorstenen, men sådan ändring, med hänsyn till den ursprungliga skorstensdelens beskaffenhet, uppenbarligen måste anses olämplig, samt det såvitt handlingarna i målet utmärka, icke tillkommit länsstyrelsen att i förevarande ordning utvidga vitesföreläggandet till att avse nöjaktigt iståndsättande av skorstenen i dess helhet, prövar Regeringsrätten lagligt upphäva myndigheternas beslut i nu förevarande del av målet. Tillika förordar Regeringsrätten, att avskrifter av Byggnadsstyrelsens utlåtande i målet skola tillställas länsstyrelsen, byggnadsnämnden och klaganden. (Regeringsrådet Klackenborg lämnade besvaren utan bifall.)

Stig-G. Holmberg.

GAMMAL ÄRGÅNG

Den gamla brukskasernen Sorbo brann ner och dagen efter talar man om händelsen i smedjan.

— Det var ju bara en gammal ful kåk, sa släggaren Rock-Runo och den gamle och erfarne smeden Andersson la till:

— Ja, jag skall säga dej, att den var så gammal, så väglössen hade äkta vallonblod i sej.

Kungörelse om Riksförbundets studiestipendier 1961

Svenska Brandkårenas Riksförbund utdelar för år 1961 studiestipendier till ett sammanlagt belopp av kr 2.000:—.

Stipendierna få sökas av brandbefäl och brandmän vid brandkårer anslutna till Riksförbundet samt brandkonsulenter.

Stipendierna äro avsedda dels till studier i och för höjande av den personliga yrkesskickligheten, dels till studier av sådana förhållanden inom brandväsendet, som kunna bliva till gagn för Riksförbundets verksamhet.

Studierna böra fullgöras vid in- eller utländska brandkår eller institution där goda lärdomar för avsett ändamål kunna inhämtas, vid utbildningsskolor eller specialkurser för

brandväsendet, vid utländska brandtekniska anstalter e d. Stipendier skola sökas hos Svenska Brandkårenas Riksförbunds Verkställande Utskott, Jakobsgratan 14, Stockholm C, senast den 15 maj 1961.

Stipendiat skall i ansökan uppgiva födelseår, nuvarande anställning, vad de avsedda studierna skola omfatta, plats och tid för deras bedrivande samt beräknade kostnader. Till ansökan skall bifogas meritförteckning ävensom tillstyrkande utlåtande från vederbörande brandchef, brandstyrelse eller styrelse för brandkårsförening eller brandkårsförbund.

Senast två månader efter studiernas avslutande skall studieberättelse ingivas till V. U.

Grunder för utdelning av Riksförbundets stipendier

Stipendierna avse att bereda personal vid landets till Riksförbundet anslutna brandkårer eller brandkårsförbund möjligheter till utbildning genom studier, som höja den personliga yrkesdugligheten och därmed bliva till gagn för brandkårenas eller äro av betydelse för Riksförbundets allmänna verksamhet.

Studierna böra fullgöras vid in- eller utländsk brandkår eller institution, där goda lärdomar för avsett ändamål kunna inhämtas, vid utbildningsskolor eller specialkurser för brandväsender, vid utländska brandtekniska anstalter e d.

Stipendieutdelningen kungöres i "Brandkårstidskrift" minst en månad före ansökningstidens utgång med angivande av stipendiernas ändamål och den tid, inom vilka ansökningarna skola vara inkomna till V. U. Sökande äro skyldiga att uppgiva ändamål, tid och plats för avsedda studier, att bifoga meritförteckning jämte tillstyrkande utlåtande från vederbörande brandchef, brandstyrelse eller styrelse för brandkårsförening eller brandkårsförbund och att inom två månader efter studiernas fullgörande ingiva studieberättelse till V. U.

Stipendierna kunna utdelas till brandmän och brandbefäl vid brandkårer, anslutna till Riksförbundet, ävensom till brandkonsulenter.

V. U. bestämmer stipendiernas antal och storlek, varvid hänsyn tages till den nytta avsedda studier kunna anses hava för brandväsendet samt till storleken av det till utdelningen anslagna beloppet. Om möjligt

bör belopp för varje stipendium bestämmas så, att det täcker de skäliga kostnaderna för resp studier.

Meddelande om de beslutade stipendierna sker dels i "Brandkårstidskrift", dels genom skrivelser till dem, som utsetts till stipendiater. Beviljat stipendium utbetalas till stipendiaten, när han till V. U. anmält, att han är färdig anträda sin studieresa, och erinras i samband därmed om hans skyldighet att företaga studieresan enligt uppgiven plan samt att inom två månader efter dess avslutning insända studieberättelse till Verkställande Utskottet. Till de sökande, som icke kunnat tilldelas stipendier, återsändes ansökningshandlingarna jämte meddelande att ansökan icke kunnat bifallas.

Bemärkelsedagar

60 år

13/5 Björklund, J. R., v brandchef, Kristinehamn.

40 år

19/5 Hultqvist, Swen E. H., rektor, Stockholm.

Notiser

Standardisering av motorsprutor

Standardiseringen av dels motorsprutor, dels slangkopplingar för sugslang föreligger nu klar.

Standardblad 1725 och 1726 avhandlar motorsprutor, dels allmänna bestämmelser, dels typprovsnings- och kvalitetsbestämmelser, medan bladen 1727—1732 behandlar de olika detaljerna till slangkopplingar 51, 83, 102 och 127 mm.

Bilaga

Som bilaga till detta nummer medföljer program för årsmötet med brandskyddsorganisationerna Svenska Brandkärnans Riksförbund, Svenska Brandskyddsföreningen och Älvsborgs läns Brandkårsförbund samt för enskilda överläggningar med kommunala förtroendemännen och Brandingenjörsföreningen i samband därmed.

Reservera

tid för deltagande i årsmötet i Borås den 12—14 juni. Beställ snarast rum för kongressdagarna.

Svenska Brandbefälets Riksförbund

håller årsmöte i Folkets Hus i Göteborg 15/5—17/5. Första dagen hålles gruppsammanträden med SACO, SKTF och Allmänna gruppen.

Själva årsmötet öppnas den 16/5 kl 09.00 i Kongressalen i Folkets Hus med stadgeallmäna förhandlingar med tillträde endast för medlemmar.

Som vanligt anordnas en offentlig del, vilken i år benämnts BRANDFÖRSVARSFÖRUM 61. Statssekreterare C. Persson i Inrikesdepartementet talar om "Kommunsammanslagningen och brandförsvarsfrågorna" och konsulent A. Rörström redogör för "Samarbetsfrågor inom brandförsvar". På kvällen har ordnats en vårsupé på Trädgårdsföreningen.

Onsdagen 17/5 har huvudrubriken "Olja och brandförsvar" och här kommer inte mindre än sex föreläsare från skilda områden att belysa dessa problem.

Se annons i detta nummer.

Vad våldelden kostat USA

I Amerika (USA) vållades under år 1960 genom brand och explosioner förluster i liv och egendom av svindlande mått. I januarihäftet av Fire News, utgivet av National Fire Protection Association, Boston omtalas, att 11.350 människor brändes till döds och värden om ca 8 miljarder kronor förstördes. Förlusterna under 1959 voro i stort sett desamma eller i liv 11.300 och i egendom ca 7,5 miljarder kronor.

Detta innebär, att 64 personer per en million innevånare omkommo i samband med brand och att skadorna av egendom uppgingo till ca 45 kronor per innevånare. USA hade 1960 en folkmängd av 177 miljoner. Vidare omnämnas att av brandskadorna fördelade sig 75 % på byggnader med innehåll samt återstående 25 % på trafikmedel, flygplan, motorfordon, fartyg samt skogsbränder etc.

Om man gör en jämförelse med brandskadorna i Sverige under samma tidsperiod, finner man, att ca 75 människor blivit innebrända eller ca tio per million innevånare i landet. Egendomsskadorna ha uppgått till omkring 135 miljoner per år eller ca 18 kronor per innevånare.

De svenska siffrorna äro sålunda väsentligt gynnsammare än de amerikanska, men man bör noggrant akta sig att därför klappa sig för bröstet och slå sig till ro. Må istället våra myndigheter och brandkårar samt hela det svenska folket ej förtrötas i sin strävan att stävja den röda hanens framfart så att förlusterna i liv och egendom vållade genom brand hållas låga.

Vilka orsakerna kunna vara till de höga amerikanska förlustsiffrorna, är svårt att precisera, men bidragande är sannolikt olämpligt byggnadssätt samt bristande föreskrifter för och övervakning av det förebyggande brandskyddet. De stora förlusterna i människoliv vid bränder i skolor, varuhus och nöjeslokaler tala sitt tydliga språk. Men de ha även aktualiserat kravet på bättre säkerhet.

U. A.

Till salu

Brandstyrelsen i Kalmar utbjuder till försäljning en Magirus stegautomobil med motordriven stålstege om 30 meter. Tillverkningsår 1936.

Anbud märkta "Magirusstege" insändes till brandstyrelsen i Kalmar senast den 10 maj 1961. Fri provningsrätt förbehålles.

Närmare upplysningar genom branchefen tel 0480/152 40.

BRANDSTYRELSEN

Statens Brandinspektion

Meddelande nr 1961: 1,

som nu utkommit, innehåller reviderade anvisningar för *högre byggnader under uppförande*.

Meddelandet ersätter meddelandet 1958: 1 i samma ämne. Avvikelsen inskränker sig till att anpassning skett till den nya byggnadslagstiftningen, främst BABS 1960.

I meddelandet finns även införd en aktuell förteckning över under åren 1956—1960 från Statens brandinspektion utkomna meddelanden.

Meddelande nr 1961: 2

angående *länsor för inneslutning av oljeutsläpp på vatten* har även utkommit.

Med hänsyn till att dels frekvensen av oavsiktliga oljeutsläpp inom våra upplagsområden för eldfarlig olja icke är obetydlig, dels därmed förenade risker, understrykes angelägenheten av att utbredningen av oljan på vattnet så snabbt som möjligt hejdas vid ofrivilligt läckage. Normalt måste därvid finnas tillgång till lämpliga länsor, varmed oljan kan kringgärdas. I meddelandet rekommenderas att snabblänsor anskaffas på berörda platser och att det sedan ankommer på vederbörande brandkår att handha materielen.

Emulgeringsmedel och liknande bör användas endast i undantagsfall.

Meddelande 1961: 3

har utkommit och behandlar *"Brandsläckning inom upplag (upplagsområde) ovan jord för eldfarlig olja. Fast anordning för skuminjering i cistern."* Meddelandet utgör tillägg till meddelande 1959: 2.

De i meddelande 1959: 2 lämnade anvisningarna för fasta släckningsanordningar i ovanjordscisterner med fast tak vid förvaring av 1:sta klass oljor har aldrig helt accepterats. När nu vissa ändringar i nyssnämnda meddelande anvisas, baseras dessa på ett i Malmö under fjolåret genomfört prov i större skala. Önskvärt hade emellertid varit att resultatet av en — i meddelandet icke berörd — serie släckningsprov, som innevarande år pågått i Göteborg, även avvaktats innan ändrade anvisningar utfärdades.

Brandman

Vid Huskvarna stads brandkår ledigförklaras härmed en brandmannabefattning.

Anställningstid:	Den 15 maj 1961.
Tjänstens karaktär:	Yrkesbrandman med reglerad beföringsgång.
Löneförmåner:	I enlighet med gällande avtal.
Kompetensvillkor:	Trafikkort. Helst bilmekaniker eller elektriker.
Upplysningar:	Lämnas av brandchefen tel 340 48.
Ansökan:	Betygsavskrifter bifogas. Åldersbetyg och läkareintyg först efter anmodan.
Ställes till:	Drätselkammaren i Huskvarna.
Ansökningstid:	Inlämnas senast den 1 maj 1961.
Ingives till:	Arbetsförmedlingen i Huskvarna.

SKAL FÖR PENGARNA

När en man kom till sin advokat för att hämta brandförsäkringssumman för sitt nedbrunna hus blev han förvånad över det höga juristarvudet.

— Målet har varit under behandling så lång tid, svarade advokaten på hans protest, så jag har verkligen gjort skäl för pengarna.

— För hundrade gubbar, mumlade klienten, det verkar som ni trodde, att det var ni som tände på!

BRANDKÄRSTIDSKRIFT

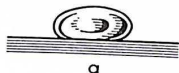
Organ för Svenska Brandkårens Riksförbund
Utkommer omkring den 15 varje månad

Prenumerationspris: 8: — kr/år. Vid samtidig beställning av minst 5 ex. = 7: — kr/år.
(Likvid sändes till Brandkärstidskrift, Jakobsbg 14, Stockholm. Postgiro 48 70.)

Redaktör och ansvarig utgivare: Brandchef A. Ekberg, S. Promenaden 46, Norrköping, Tel 011/293 70.

Annonschef: Förbundsdirektör A. Hegen, Jakobsbgatan 14, Stockholm C. Tel 010/10 50 25.

OBS! Annonssmanuskript måste vara annonschefen tillhanda senast den 20 i månaden före den, då annons önskas införd.

Släcknings- verkan och släcknings- medel

av
S. HULTQVIST och G. PERSSON

Ni
andra
gör
bekantskapen

Ni som läst **ELD och BRAND**

och känner författarparet Swen Hultqvist, rektor vid statens brandskola, och Gunnar Persson, laborator vid försvarets forskningsanstalt, kan åter få del av deras synpunkter, denna gång

i deras framställning kring de olika **SLÄCKNINGSMEDLENS VERKNINGSSÄTT** och anslutning till den moderna brandsläckningsteorins uppfattning.

SVENSKA BRANDKÅRERNAS RIKSFÖRBUND

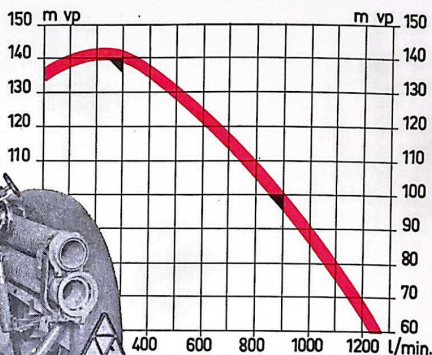
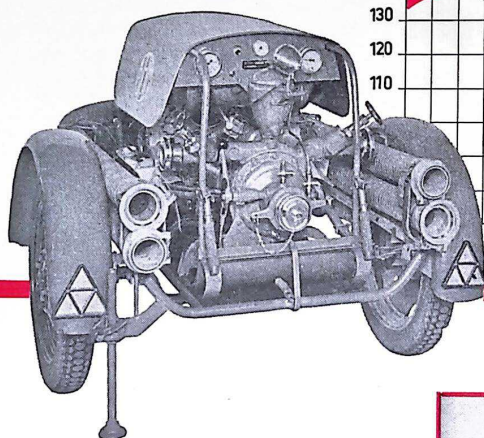
Jakobsgatan 14
STOCKHOLM C

Postgiro 48 70
Telefon 010/21 36 06

Använd i tidskriften bifogad beställningslista

Motorsprutan

ALBIN-900 VW

▼ Normpunkter för 2,5 m sughöjd

ALBIN-900 VW

är den senaste motorsprutan av Albin Motors välkända och beprövade konstruktioner. Den bygger på 30 års erfarenhet och är godkänd av Statens Brandinspektion i enlighet med föreliggande förslag till svensk standard.

ALBIN-900 VW

drivs av en Volkswagen industrimotor men är en i övrigt alltigenom svensk produkt. Den levereras i tre utföranden (se bilderna). I normalutförande är ALBIN-900 VW försedd med komplett 6 volts elutrustning, kapell och tvåhjulig transportkärra med stor spårvidd och låg tyngdpunkt för att få största stabilitet vid bogsering.

ALBIN MOTORS

välkända service med specialutbildade tekniker, välutrustad reparationsverkstad, fullständig reservdelshållning och systemet med lånesprutor garanterar Er alltid perfekt trim på Er ALBIN-park.

ALBIN MOTOR

KRISTINEHAMN

Tel. 0550/150 00

